

FFWRNAIS CHWYTH DOLGUN – DATHLU 300 MLYNEDD

Cynlluniwyd y ffwrnais mwyndoddi haearn yn Nolgún gan yr enwog Abraham Darby ac fe'i rheolwyd gan y Crynwr adnabyddus, John Kelsall. Bu'r mwyndoddi cyntaf ar yr 21^{ain} o Fawrth 1719 ac mae'r 300 mlwyddiant wedi bod yn hwb i ymgymryd â gwaith clirio, arolygu a chloddio'r ffwrnais.

Cynhelir dathliad o'r achlysur hwn yn Nolgún ar ddydd Sadwrn, Ebrill y 27^{ain}, o 10:45 tan 13:00 gyda chroeso cynnes i bawb. Bydd cyfres o sgysiau byr a thaith o'r safle a'r cloddiadau. Am ragor o fanylion, gweler tudalennau cyfryngau cymdeithasol APCE ac os yn bosib, gofynnwn i chi fynegi eich diddordeb trwy e-bostio archeoleg@eryri.llyw.cymru

Rhaglen

10.45. Cwrdd ym maes parcio caffi Starbucks, milltir a hanner i'r dwyrain o Ddolgellau ar yr A470. Mae lle parcio yn Nolgún yn gyfyngedig, felly mae'n bosib y bydd rhaid rhannu ceir am ran olaf y siwrnai.

11:00. Croeso a chyflwyniad gan Michael Darby

11:15. Haearn siarcol yn erbyn Haearn golosg gan Richard Williams, Metalegydd

11:30 Darby, Kelsall a'r blynyddoedd cynnar, gan Peter Crew, Archeolegydd

11:45. Anturiaethau John Kelsall gyda haearn, gan Carol Pearce, Storiwraig

12:00. Taith o ffwrnais Dolgún a'r gwaith cloddio.

12:30. Arddangosiad o arteffactau, Llun model 3D gan Ian Brooks, E.A.S. Ltd

12:45. Sylwadau i gloi gan Tomos Jones, Swyddog Prosiect Treftadaeth Diwylliannol APCE

DOLGUN BLAST FURNACE 300th ANNIVERSARY CELEBRATION

The iron smelting furnace at Dolgún was planned by the famous Abraham Darby and managed by the well-known Quaker John Kelsall. The first smelt was on March 21st 1719 and the 300th anniversary has been a stimulus to clear, survey and excavate the furnace.

A celebration of this anniversary will be held at Dolgún on Saturday April 27th, from 10.45 to 13.00, to which all are welcome. There will be a series of short talks and a tour of the site and excavations. For further details, see the SNPA social media pages and if possible register your interest at archeoleg@eryri.llyw.cymru.

Programme

10.45. Meet at the Starbucks café car park, one and a half miles east of Dolgellau on the A470. Parking at Dolgún is limited, so it may be necessary to share cars for the last part of the journey.

11:00. Welcome, introduction, by Michael Darby

11:15. Charcoal iron vs Coke iron, by Richard Williams, Metallurgist

11:30. Darby, Kelsall and the early years, by Peter Crew, Archaeologist

11:45 John Kelsall's adventures in iron, by Carol Pearce, Story Teller

12:00 Dolgún furnace and excavation tour

12:30 Display of artefacts
3-D photo model by Ian Brooks, E.A.S. Ltd

12:45 Concluding remarks, by Tomos Jones, SNPA Cultural Heritage Project Officer

Ffwrnais Dolgún ym mis Mawrth 2019, yn dangos yr aelwyd a'r leinin mewn cyflwr da

Dolgún furnace in March 2019, showing the well-preserved hearth and lining.

Mewnosodiad: manylyn o gloddiaid 1984 yn dangos agoriad taprog i leinin tywodfaen y bwa tapio.

Inset: a detail from the 1984 excavation showing the tapered opening through the sandstone lining of the tapping arch.